

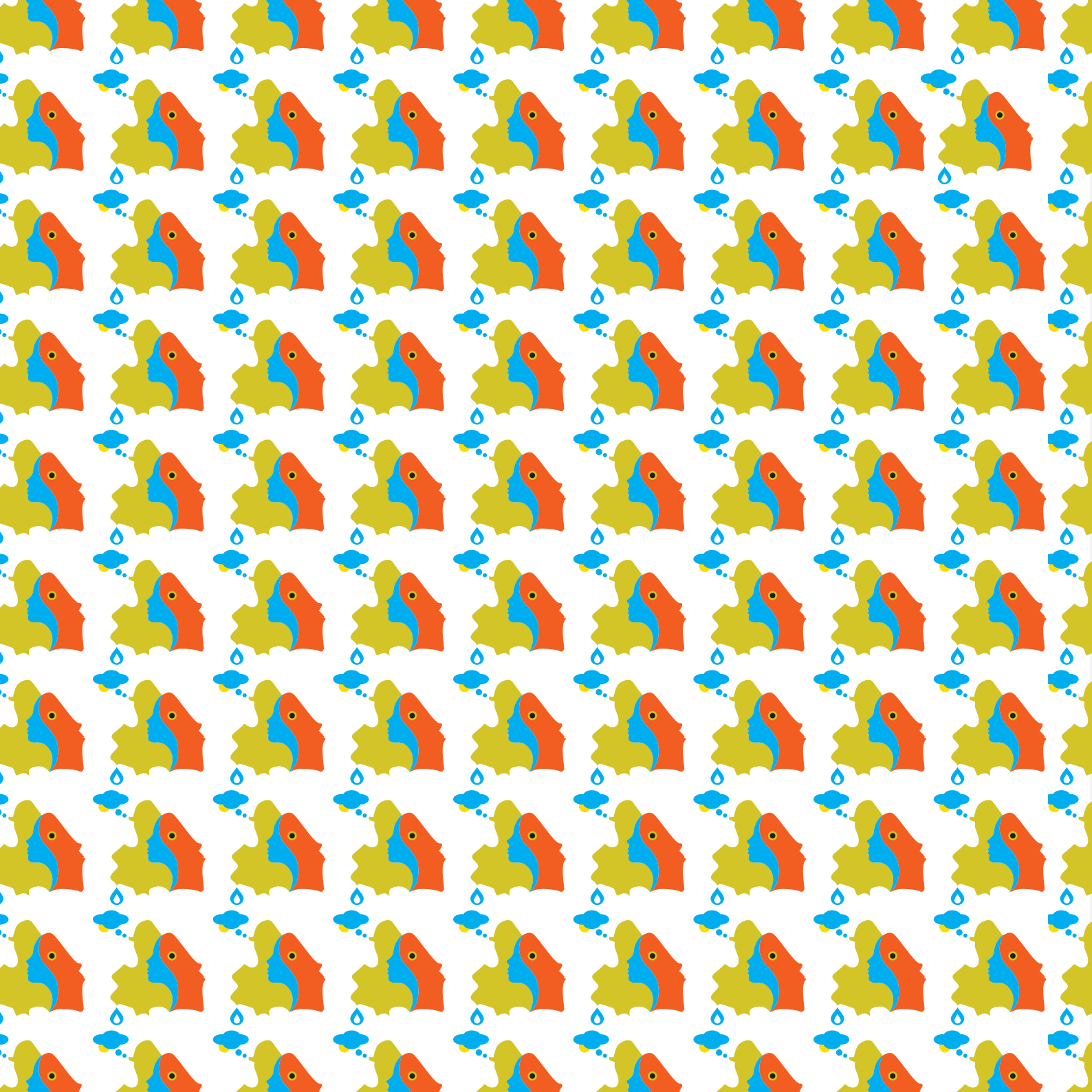
De revisie op reis

provincie Drenthe

Groeten uit Eelde

Inleiding

De Omgevingsvisie omschrijft de koers voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe. Langetermijn doelen op verschillende terreinen zoals ruimtelijke ontwikkeling, verkeer en vervoer, water, wonen, natuur en cultuur worden in de omgevingsvisie met elkaar verbonden.

Actuele maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven vragen om een modernisering van een aantal thema's van de huidige Omgevingsvisie. De opdracht en randvoorwaarden zijn in de 'Startnotitie Revisie Omgevingsvisie 2018' uitgewerkt.

De eerste fase van het revisie-proces staat in het teken van brainstormen met en ophalen van een agenda bij stakeholders die te maken hebben met de provinciale omgevingsvisie. De revisie gaat hiervoor drie keer een week 'Op Reis' door Drenthe. We strijken steeds een week neer op een inspirerende locatie in Drenthe, passend bij de onderwerpen die in die week centraal staan. Stakeholders worden gericht uitgenodigd met ons mee te reizen en samen het dagprogramma vorm te geven.

Tijdens onze reis slaan we vier ijkpunten:

- agendasetting van ontwikkelingen en opgaven die liggen in het ruimtelijk-fysische domein;
- een perspectievenatelier om te kijken waar we op basis van de agenda naar toe kunnen werken;
- een worldcafé om samen met stakeholders over de agenda-onderwerpen te brainstormen;
- en afsluitend een diner pensant met bestuurders waarbij een sneltekenaar de oogst van voorgaande dagen en de ijkpunten markeert in pakkende tekeningen.

Op deze manier verzamelen we input voor het koersdocument waarmee de eerste fase van de revisie wordt afgerond.

Week 2 Groeten uit Eelde!

De tweede week op reis brengt ons naar de voormalige Rijksluchtvaartschool in Eelde, gelegen direct naast de luchthaven. De Rijksluchtvaartschool opende in 1957 en werd ontworpen door architect Pierre Cuypers Jr. in samenwerking met F.P. Glastra van Loon en Bart van der Leck. In 2017 is het gerestaureerde monument opnieuw geopend onder de naam 'RLS1957'. Het thema van onze tweede reis is 'Back tot the future'. De RLS1957 is dus bij uitstek een geschikte locatie om neer te strijken voor onze tweede reis, die in het teken staat van sterke steden, economie, bereikbaarheid, wonen en energie.

Agendasetting

De eerste reisdag stond in het teken van agendabepaling voor de rest van de week. Onder het motto 'Back to the future' werden de thema's sterke steden, bereikbaarheid, wonen, energie en economie besproken. Wat is hierin belangrijk? Waar moet het over gaan? Hier werd flink over gebrainstormd en

leverde een inspirerende agenda met opgaven op. Zo bleek dat de term 'mobiliteitsopgave' beter aansluit dan 'bereikbaarheid', gezien de uitdagingen die er zijn: andere vervoersbehoeften vragen om andere systemen. Op het gebied van de Drentse economie zou

het uitgangspunt het Drentse DNA moeten zijn: omdenken naar Drentse kwaliteiten. Bij het thema 'steden' werd duidelijk dat er met name ook een sociale opgave ligt: namelijk die van leefbaarheid.

De functie van binnensteden verandert. Mobiliteit, beschikbaarheid van voorzieningen en levensloopbestendigheid kwamen ook aan de orde bij het thema 'wonen'. Wanneer het gaat over energie zou een gewogen keuze gemaakt moeten worden tussen het ruimtegebruik van energietransities opzichte van andere functies. Aan het eind van de sessie werd duidelijk dat er een overkoepelende opgave ligt, waarin regionaal maatwerk en een gebiedsgerichte aanpak centraal staan.

Perspectievenatelier

Voor het perspectievenatelier op dag 2 van de reis waren drie ontwerpteams uitgenodigd: een studententeam van Hanzehogeschool Groningen, een Energie(k) team onder leiding van Klaas Jan Noorman van ProDO consult en een team van De Zwarte Hond Architecten. De ontwerpteams kregen de opgave om op het gebied van de centrale thema's sterke steden, bereikbaarheid, wonen, energie en economie, dominante ontwikkelingen en onderlinge relaties tegen het licht te houden en op zoek te gaan naar verfrissende relaties en verbindingen.

Het studententeam wees op de ontwikkeling die ook wel 'Transit Oriented Development' wordt genoemd: werk, wonen, energie-opwekking en OV-knooppunten worden gecentreerd. Auto's worden overbodig of gedeeld en drone-netwerken worden voor verschillende doeleinden ingezet. Compactere steden en meer concentratie van cultuur

bieden ruimte voor natuur. In de leeglopende buitengebieden is dan ruimte voor energie. De stad wordt plaats van ontmoeting, daaromheen ruimte voor wonen

en werken met een schil van recreatie die de verbinding legt tussen de dorpen, zoals de tuinstad van Ebenhezer Howard.

Volgens het team van Klaas Jan Noorman is 'balans' het sleutelbegrip. Balans tussen voedsel, natuur, resources en een gezonde samenleving en woonomgeving. Energie en economie zijn daarbij verbindend. Zie het als het metabolisme van de steden, het landelijke gebied en de industriegebieden; allen met een eigen metabolisme. Er ontstaat een kringloop waarbij de landelijke gebieden de steden voeden met grondstoffen en energie om de stad draaiende te houden. Daarbij moet je regionaal kijken naar de kansen die er zijn; bijvoorbeeld geothermie. Dat betekent ook stedelijke ontwikkeling toelaten waar de grondstoffen en energie zijn. Verduurzaming is ook een economie.

Het architectenteam van De Zwarte Hond ziet Drenthe als de tuin van het ABC-gebied Amsterdam, Brussel en Keulen: vanuit Drenthe kun je 50 miljoen mensen bereiken binnen een reistijd van vier uur. Slechts 1% daarvan woont in Drenthe; er is dus een potentiële markt van 99%. Drenthe heeft rust, ruimte, stilte en stedelijk gebied. Emancipeer de periferie. Specialiseer en ga voor de Drentse wens. Ga voor eigen identiteit en kwaliteit en pak de fiets! Volgens de architecten zit er veel kracht in het verleden van Drenthe. Er ligt

een opgave van veel lage inkomens, tegenover hoge energielasten. In besparen ligt een kans. Hiervoor moet men samenwerken, bijvoorbeeld in 'Living Labs', waar innovatie de ruimte krijgt.

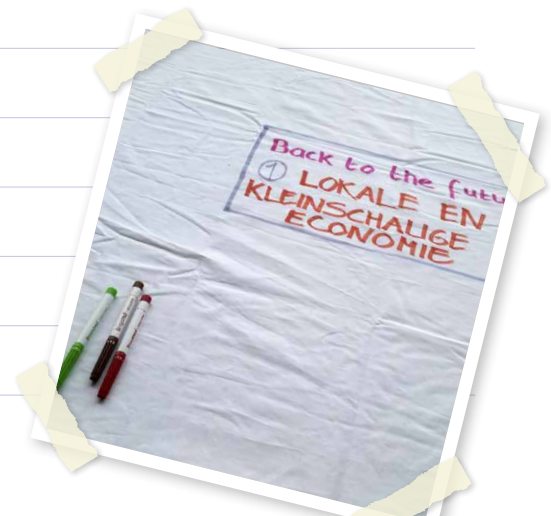
De rode draad van alle geschetste perspectieven is dat de stad moet worden gezien als ontmoetingscentrum en knooppunt voor mobiliteit, het landelijk gebied als grondstof om de stad draaiende te houden en een verandering naar een meer lokale en regionale economie. Eigen kracht en eigen DNA van Drenthe zijn daarbij belangrijke uitgangspunten.

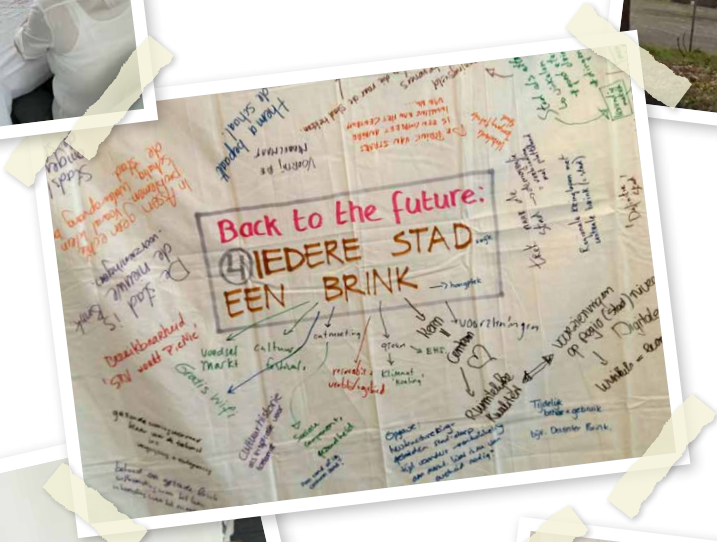
Worldcafé

Dag 3 stond in het teken van het worldcafé. De oogst van de agendabepaling en het perspectievenatelier vormden input voor de gespreksrondes. In de grote zaal van de RLS, tussen de onderdelen van een tentoonstelling, waren zeven tafels. Hierop lagen tafelkleden

met uitdagende stellingen, zoals zelfvoorzienende buurtschappen: 'De grens ligt tot waar we elkaar kunnen vinden', energiebesparing is de toekomst: 'Dakpannen met geïntegreerde zonnepanelen', Drenthe als nieuwe randstad: 'Drenthe is het Groene Hart van het Noorden' en lokale en kleinschalige economie: 'Geen kaders, maar vertrouwen'.

Opvallende trends die benoemd werden waren onder meer de wens om lokaal energie op te wekken en energiecoöperaties te vormen, maar ook het consumeren van eerlijke producten en voedsel uit eigen regio met informatie over de herkomst. Een opgave die benoemd werd is de lobby voor de randvoorwaarden om een lokale en kleinschalige economie te laten bloeien. Kansen liggen op thema's als 'Made in Drenthe', de stad als showroom, maar ook de kans voor Drenthe om zich te ontwikkelen als dé energie-provincie.

① Lokale en Kleinschalige Economie

Mag het op een kleinere schaal en dichterbij?

② GEEF "FIETSEN" VLEUGELS

Het zit gewoon in ons DNA!

④ IEDERE STAD EEN BRINK

U zou echt heel goed staan op de brink in Assen.

Bel me!

⑤ ENERGIEBESPARING IS DE

En zo dragen we allemaal ons steentje bij.

3 WONEN IN ZELFVOORZIENENDE BUURTSCHAPPEN

Hoe vangen we
pieken op? Bijv.
in de winter?

Hoe vangen
we pieken op?
Bijvoorbeeld
rond Pasen?

@hermanroozen

7 DRENTHE ALS NIEUWE RANDSTAD

ja...

Je leert het
al, Bartje.
Maar ik hoor nog
iets een
accent.

@hermanroozen

6 ECONOMISCH DRENTS DNA: ENERGIE EN VRIJE TIJD

(ene)
Mijn opa was
turfsteker,
en mijn
andere
had een
herberg.

@hermanroozen

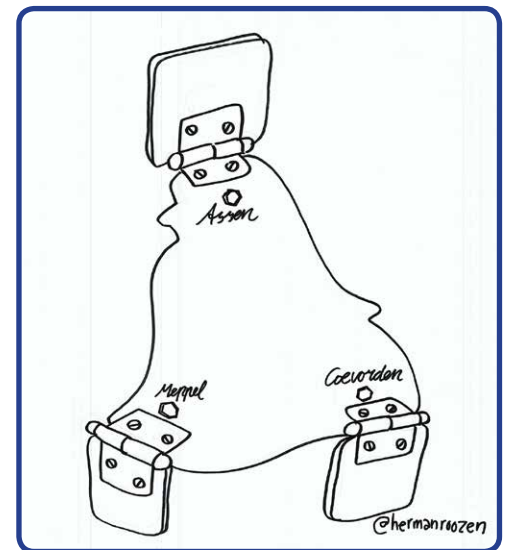
TOEKOMST

@hermanroozen

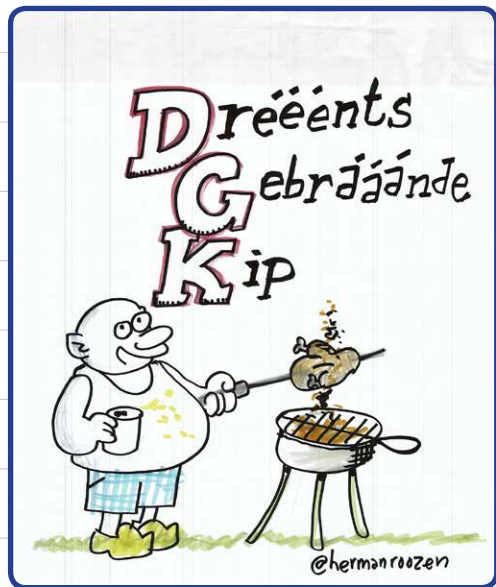
Diner pensant

Een goed diner met prettig gesprek in goede sfeer, dat vormde het sluitstuk op deze tweede reisweek. Zeven bestuurders spraken over de opgaven die deze week zijn gepasseerd. Daar werd aan toegevoegd dat Drenthe over haar provinciegrenzen heen moet kijken. Verstedelijking is een feit, benut de economische ruimte en waar begint of eindigt natuur nu eigenlijk? Sneltekenaar Herman Roozen maakte pakkende schetsen van de hoofdthema's uit de agendasessie en vertaalde de input uit de gesprekken tussen de bestuurders tijdens het diner in mooie prenten.

De derde en tevens laatste reis gaat naar Dwingeloo, waar we met elkaar brainstormen over de thema's vrijetijdseconomie, cultuur en ruimtelijke kwaliteit. We voegen dan ook het laatste hoofdstuk toe aan ons reisdagboek. Dank voor al uw inbreng en deelname aan deze reis, u was aangenaam reisgezelschap!

